

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і оподаткування

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ:

Робочий зошит

для виконання практичних завдань здобувачами вищої освіти
ступеня «бакалавр»
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»
денної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові, група)

**Миколаїв
2018**

УДК 657.6(075.8)

О-64

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 14 лютого 2018 р. протокол №6.

Укладачі:

- М.В. Дубініна – д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Ю.Ю. Чебан – канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- С.В. Сирцева – канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет

Рецензенти:

- Т.В. Давидюк – д-р екон. наук, професор кафедри економічного аналізу та обліку, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»;
- А.Г. Загородній – канд. екон. наук, професор, професор кафедри обліку і аналізу, Національний університет «Львівська політехніка»

© Миколаївський національний аграрний університет, 2018

© Дубініна М.В., Сирцева С.В., Чебан Ю.Ю., 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Модуль 1. Організаційні основи аудиторської діяльності	5
Тема 1 Об'єкти аудиторської діяльності	5
Тема 2 Організація аудиторської фірми	9
Тема 3 Організація аудиторських послуг	11
Тема 4 Організація внутрішнього аудиту	15
Модуль 2. Методика і організація аудиту активів та зобов'язань підприємства	18
Тема 5 Організація і методика аудиту установчих документів та власного капіталу	18
Тема 6 Організація і методика аудиту необоротних активів	22
Тема 7 Організація і методика аудиту запасів	27
Тема 8 Організація і методика аудиту собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) і витрат діяльності підприємства	34
Тема 9 Організація і методика аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості	38
Тема 10 Організація і методика аудиту зобов'язань	44
Тема 11 Організація аудиту податкових розрахунків і платежів	49
Тема 12 Організація і методика аудиту доходів і фінансових результатів	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56

ВСТУП

Ринкові відносини, що склались у реформованому аграрному секторі України, обумовили потребу удосконалення національної системи фінансово-економічного контролю. Для задоволення потреб нових груп споживачів економічної інформації відбулося становлення і продовжується розвиток аудиту – незалежної форми контролю.

У сучасних умовах «Організація і методика аудиту» є однією з основних дисциплін контрольного спрямування. Необхідність опанування студентами цієї дисципліни обумовлює актуальність даного робочого зошита.

Мета дисципліни передбачає формування у студентів сучасної системи базових теоретичних знань та практичних навичок з організації і методики проведення аудиту фінансово-господарської діяльності підприємства та використання інших видів аудиторських послуг, а також організації роботи аудиторської фірми і праці аудиторів.

Практичні заняття з дисципліни «Організація і методика аудиту» є однією з форм навчальних занять, на яких викладач організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування завдяки індивідуальному виконанню студентом відповідно поставлених завдань.

Основна мета практичного заняття з дисципліни полягає в:

- поглибленні, закріпленні і конкретизації знань, отриманих на лекціях і в процесі самостійної роботи;
- формуванні практичних умінь і навичок, необхідних в майбутній професійній діяльності;
- розвитку умінь спостерігати та пояснювати явища, що вивчаються.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Ефективність виконання практичного заняття з навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту» залежить від своєчасного вивчення лекційного матеріалу та знання діючої нормативно-правової бази.

Модуль 1. Організаційні основи аудиторської діяльності

Тема 1. Об'єкти аудиторської діяльності

Мета: ознайомитись з поняттям управління аудиторською діяльністю в Україні, суб'єктами та об'єктами аудиторської діяльності, правового регулювання аудиторської діяльності.

Програмна анотація

1.1. Аудиторська діяльність, її сутність, об'єкти та необхідність в ринкових умовах України.

1.2. Нормативні основи аудиту підприємницької діяльності.

1.3. Суб'єкти та об'єкти аудиторської діяльності.

1.4. Управління аудиторською діяльністю.

Завдання 1.1. Визначити на підставі наведених витягів з проектів Статуту, чи мають право зазначені фірми займатись аудиторською діяльністю та бути включеними до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів.

1. Діяльність аудиторської фірми «Консалтинг» передбачає:

- складання аналітичних таблиць;
- ведення бухгалтерського обліку;
- консультації з оподаткування.

2. Діяльність аудиторської фірми «Контроль» передбачає:

- аудит;
- супутні аудиту послуги;
- видання методичної літератури з аудиту.

Завдання 1.2. Необхідно охарактеризувати наведену класифікацію об'єктів аудиту. По кожній класифікаційній групі навести 2 приклади об'єктів аудиту. Результати оформити у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 Класифікація об'єктів аудиту

Класифікаційна ознака	Групи об'єктів	Об'єкт
1	2	3
За економічним змістом інформації	Ресурси та їх джерела	
	Господарські процеси	
	Фінансові результати	
	Система бухгалтерського обліку	
	Система внутрішнього	

	контролю	
	Система управління	
По відношенню до сфери діяльності	Матеріально-технічного постачання	
	Основного виробництва	
	Збуту	
	Господарського обслуговування	
	Управління	
За обсягом та складністю інформації	Одиничні	
	Групові	
	Зведені	
	Системні	
За періодичністю та способом перевірки	Постійні	
	Періодичні	
	Разові	
За місцем формування	Зовнішні	
	Внутрішні	
За характером інформації	Первинні	
	Поточні	
	Звітні	

	Прогнозні	
За видом вимірників та характером оцінки	Натуральні	
	Грошові	
	Натурально-грошові	
	Якісні	
По зв'язку з часом	Оцінюються у минулому часі	
	Оцінюються у теперішньому часі	
	Оцінюються у майбутньому часі	

Завдання 1.3. Необхідно зазначити є твердження вірним чи ні (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 Права та обов'язки аудитора

№ п/п	Твердження	Зазначити «так» чи «ні»
1.	Аудитор набуває права на провадження аудиторської діяльності після підтвердження кваліфікаційної придатності та набуття практичного досвіду	
2.	Аудиторам забороняється безпосередньо займатися іншими, не сумісними з аудиторською діяльністю, видами підприємницької діяльності, що не виключає їхнього права отримувати дивіденди, доходи від інших корпоративних прав, доходи від оренди та відчуження рухомого та нерухомого майна, пасивні доходи	
3.	Аудитори не можуть займатися громадською, освітньою, викладацькою та науковою діяльністю,	

	підготовкою публікацій з отриманням відповідної винагороди	
4.	Аудитором може бути особа, яка має не погашену або не зняту в установленому порядку судимість або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційних правопорушень, а також особа, до якої було застосовано протягом останнього року стягнення у вигляді виключення з Реєстру за подання до Реєстру недостовірної інформації	
5.	Аудитор іноземної держави може набути право на провадження аудиторської діяльності на території України	

Завдання 1.4. Необхідно зазначити основні умови здійснення аудиторської діяльності в Україні.

Завдання 1.5. Схематично представити порядок організації аудиторської діяльності в Україні.

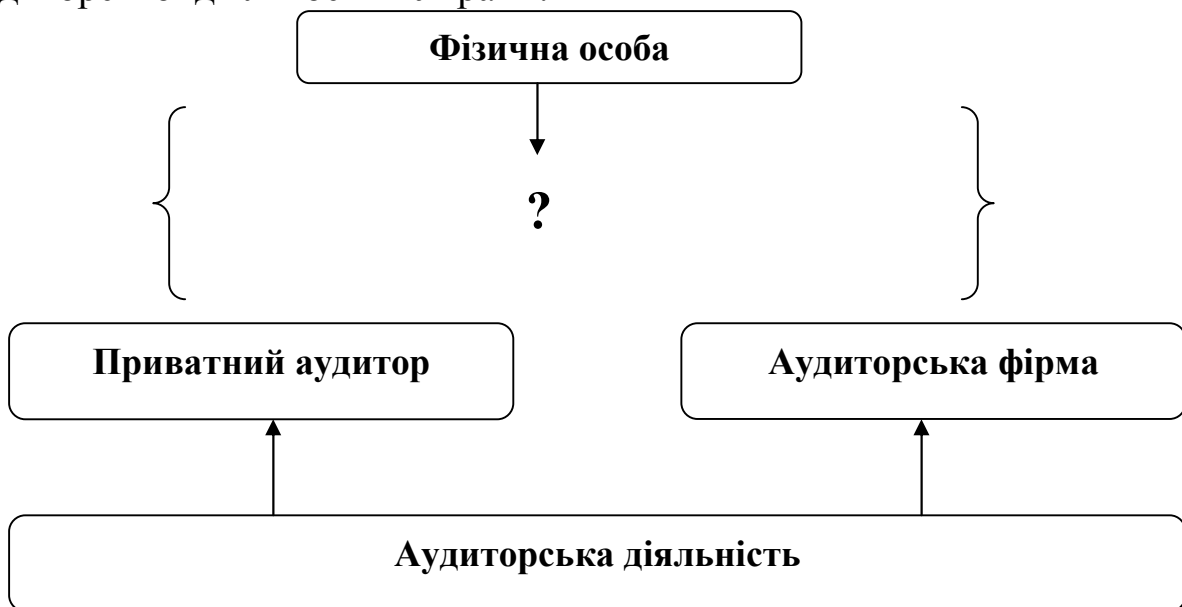

Рисунок 1.1 — Порядок організації аудиторської діяльності в Україні

Тема 2. Організація аудиторської фірми

Мета: засвоїти основні вимоги щодо створення аудиторських фірм та порядку атестації аудиторів в Україні. Визначити основні риси ринку аудиторських послуг в Україні.

Програмна анотація

- 2.1. Персонал суб'єктів аудиторської діяльності.
- 2.2. Порядок атестації аудитора.
- 2.3. Організація праці персоналу та її оплата.
- 2.4. Контроль якості роботи аудиторів.

Завдання 2.1. Необхідно зазначити є твердження вірним чи ні (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 Основні умови функціонування аудиторських фірм в Україні

№ п/п	Твердження	Зазначити «так» чи «ні»
1.	Загальний розмір частки засновників (учасників) аудиторської фірми, які не є аудиторами та/або аудиторськими фірмами, у статутному капіталі не може перевищувати 50 відсотків	
2.	Посадовою особою, яка відповідно до установчих документів здійснює керівництво аудиторською фірмою, може бути будь-яка особа	
3.	Керівник аудиторської фірми не може бути керівником іншої юридичної особи, що здійснює підприємницьку діяльність за видами, не сумісними з аудиторською діяльністю	
4.	Аудиторська фірма повинна мати добру репутацію. Аудиторська фірма не може вважатися такою, що має добру репутацію, якщо протягом двох років поспіль до аудиторської фірми застосовувалося більше трьох разів стягнення у вигляді попередження або зупинення права на надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності або обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес	
5.	Аудиторська фірма, яка втратила добру репутацію, може бути виключена з Реєстру за рішенням Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю	

2. Клієнти аудиторських фірм, процедури їх вибору та погодження.

3. Документування аудиторських послуг.

Завдання 3.1. Визначити алгоритм документального оформлення процесу аудиту із зазначенням переліку всіх документів. Початковим документом виступає лист-пропозиція. Результати оформити у вигляді рисунку.

Рисунок 3.1 - алгоритм документального оформлення процесу аудиту

Завдання 3.2. ТОВ «Авангард» у грудні 2017 р. звернулося до аудиторської фірми з пропозицією укласти договір про надання послуг з трансформації бухгалтерського обліку та поновлення аналітичного обліку за 2017 рік. Договір було укладено, послуги надані і сплачені у грудні 2017 року. У лютому 2018 року ТОВ «Авангард» звернулося до аудиторської фірми з пропозицією підтвердити достовірність бухгалтерської (фінансової звітності) за 2017 рік.

Виходячи з даних наведених в ситуації, необхідно:

- 1) проаналізувати ситуацію;
- 2) визначити, чи мають місце в ситуації невідповідності нормативним актам;
- 3) сформулювати сутність цих невідповідностей

Завдання 3.3. Визначити перелік необхідної інформації для попереднього ознайомлення аудитора з клієнтом з метою здійснення попереднього планування. Результати оформити у вигляді табл. 3.1.

Таблиця 3.1 Основна інформація для попереднього ознайомлення аудитора з клієнтом

№ п/п	Види інформації	Дані, які мають бути зібрані
1	2	3
1.	Суть діяльності підприємства	
2.	Галузь діяльності підприємства	
3.	Структура підприємства	
4.	Загальна схема організації роботи підприємства, стратегія	
5.	Організація функціонування управлінських відділів і бухгалтерії	
6.	Організація бухгалтерського обліку	
7.	Строки звітності підприємства	
8.	Наявність внутрішнього контролю	

Завдання 3.4. При здійсненні аудиторської перевірки підприємства аудитором були зібрані такі докази:

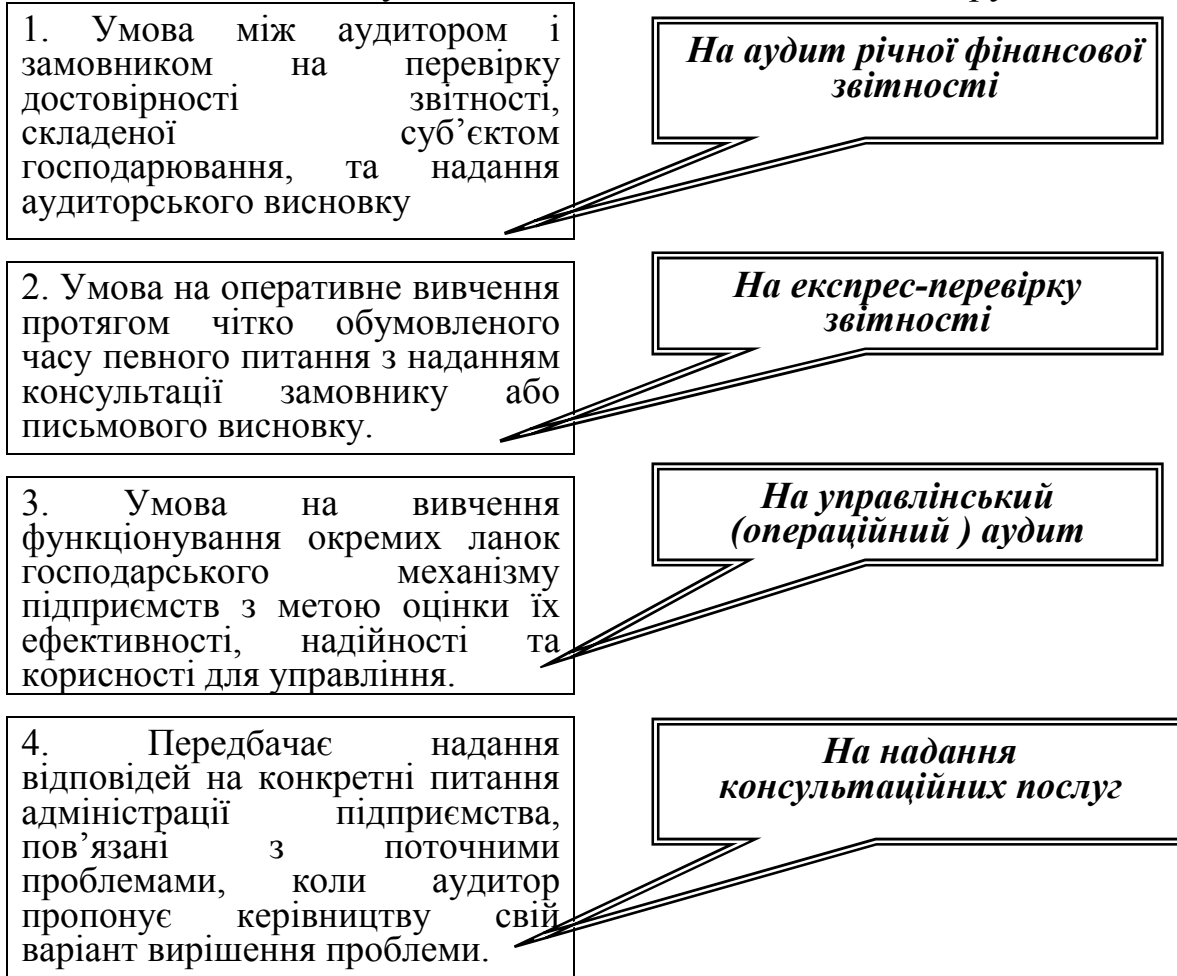
- 1) аналіз фактичних витрат, який підготовлено працівниками фірми;
- 2) виписка з реєстру акціонерів, яка підтверджує наявність акцій у власності фірми;
- 3) акт інвентаризації матеріальних цінностей, проведеної за участю аудитора.

Необхідно визначити рівень надійності аудиторських доказів.

Завдання 3.5. Визначити і пояснити ступінь надійності таких аудиторських доказів, а також розподілити аудиторські докази за рівнем їх надійності:

- 1) доказ про обсяги незавершеного виробництва, отриманий при фактичному огляді аудитором;
 - 2) доказ утворення дебіторської заборгованості, отриманий від керівника відділу;
 - 3) доказ законності дебіторської заборгованості, отриманий на підставі телефонного підтвердження;
 - 4) доказ точності обліку запасів, отриманий у результаті інвентаризації, що підтверджена за участю аудитора.
-
-
-
-
-

Завдання 3.6. Прокоментувати та навести приклади ситуацій, коли виникає необхідність укладати той чи інший вид договору.

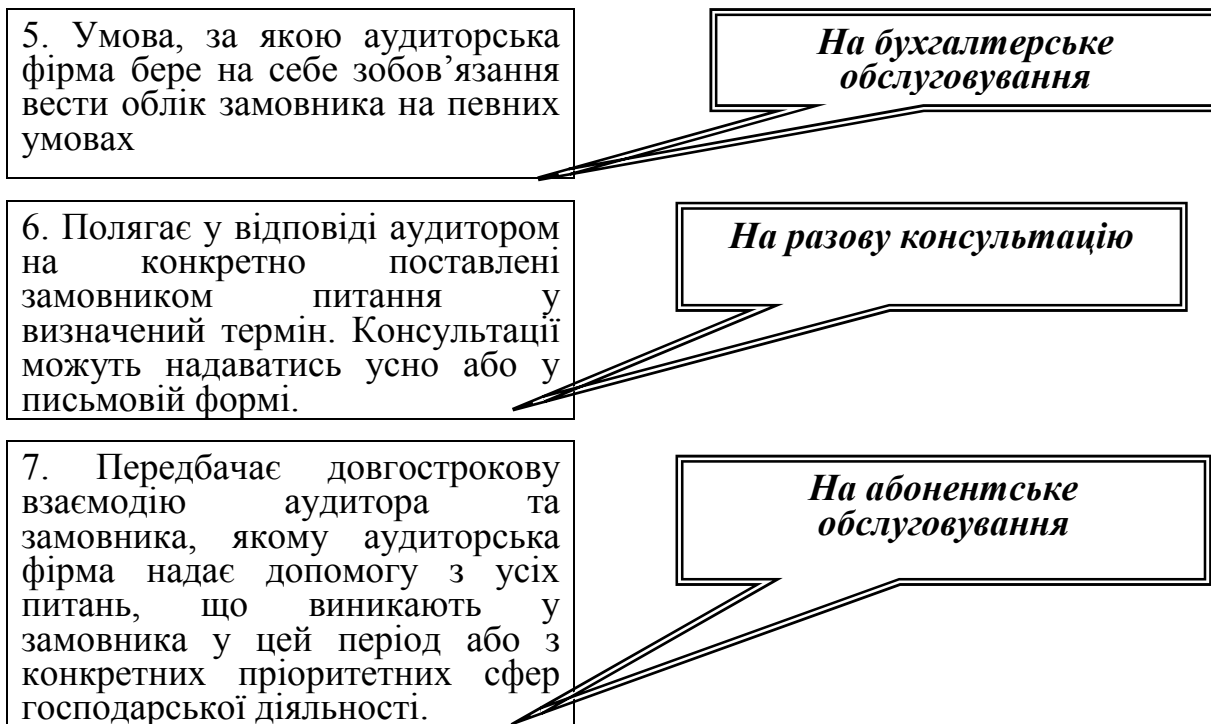

Рисунок 3.1 — Види договорів з надання аудиторських послуг

Тема 4. Організація внутрішнього аудиту

Мета: вивчити суть, об'єкти, суб'єкти внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту. Ознайомитися з методичними прийомами внутрішнього аудиту. Визначити взаємозв'язок внутрішнього і зовнішнього аудиту.

Програмна анотація

- 4.1. Внутрішній контроль: суть, класифікація, об'єкти і суб'єкти.
- 4.2. Сутність внутрішнього аудиту, його об'єкти і суб'єкти.
- 4.3. Реалізація проведення внутрішнього аудиту.
- 4.4. Реалізація результатів внутрішнього аудиту.

Завдання 4.1. Вкажіть на відмінності між зовнішнім та внутрішнім аудитом (табл. 4.1).

Таблиця 4.1 Порівняльна характеристика зовнішнього і внутрішнього аудиту

№ з/п	Критерій порівняння	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
1	2	3	4
1.	Мета і завдання аудиту		

2.	Залежність від підприємства		
3.	Об'єкти аудиту		
4.	Суб'єкти аудиту		
5.	Кваліфікація суб'єктів		
6.	Користувачі інформації		
7.	Звітність		

Завдання 4.2. Визначіть за даними об'єктами внутрішнього аудиту джерела інформації та методичні прийоми їх дослідження, типові порушення та помилки (табл. 4.2).

Таблиця 4.2 Характеристика об'єктів внутрішнього аудиту

Об'єкти аудиту	Джерела інформації	Методичні прийоми	Типові помилки і порушення
Стан ведення обліку на підприємстві			
Організація праці і трудова дисципліна			
Сплата податків Підприємством			
Платоспроможність, фінансова стійкість підприємства			

Стан активів підприємства			
---------------------------	--	--	--

Завдання 4.3. Визначить місце внутрішнього аудиту у структурі підприємства та службові відносини відділу внутрішнього аудиту із іншими структурними підрозділами (табл. 4.3).

Таблиця 4.3 Службові відносини відділу внутрішнього аудиту із іншими структурними підрозділами

Структурний підрозділ підприємства	Службові відносини з відділом внутрішнього аудиту
Адміністрація	
Бухгалтерія	
Планово-економічний відділ	
Відділ маркетингу	
Виробництво	
Склад матеріальних цінностей	
Обслуговуючі служби	

Завдання 4.4. Внутрішнім аудитором було проведено аудит окремих ділянок. У результаті аудиту виявлено ряд порушень. Необхідно визначити перелік документів, що підтверджують факти даних порушень і мають бути додані аудитором до підсумкового документу. Результати оформити у вигляді таблиці 4.4.

Таблиця 4.4 Порушення та документи, що їх підтверджують

Зміст порушення	Документи, що підтверджують порушення
Невідповідність окремих положень облікової політики підприємства вимогам законодавства	

Нестача готівки у касі	
Неповне оприбуткування придбаних ТМЦ	
Неправомірне відшкодування підзвітним особам витрат на відрядження	
Невірно обчислена сума амортизаційних відрахувань	
Невірно визначена первісна вартість придбаного обладнання	
Нецільове використання банківських кредитів	

Завдання 4.5. Визначте різницю в інтерпретації господарського факту, подальших діях та методичних прийомах внутрішнього аудитора у випадку, коли під час раптової перевірки в касі підприємства встановлено:

- нестачу грошових коштів;
- надлишок грошових коштів.

Модуль 2. Методика і організація аудиту активів та зобов'язань підприємства

Тема 5 Організація і методика аудиту установчих документів та власного капіталу

Мета: засвоїти основні поняття власного капіталу. Ознайомитись з прикладами робочих документів аудитора при проведенні аудиту установчих документів та власного капіталу. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні справи.

Програмна анотація

5.1. Особливості нормативної бази аудиту установчих документів і власного капіталу.

5.2. Аудит установчих документів.

5.3. Аудит облікової політики підприємства.

5.4. Аудит власного капіталу.

Завдання 5.1. Зазначити об'єкти аудиту (перелік документів), які досліджує аудитор в обов'язковому порядку при проведенні аудиту установчих документів і власного капіталу.

Завдання 5.2. Скласти тест внутрішнього контролю установчих документів і власного капіталу.

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період перевірки _____

Аудитор _____

ТЕСТ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ УСТАНОВЧИХ ДОКУМЕНТІВ І ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

№ з/п	Зміст питання	Варіант відповіді			Оцінка (висока, середня, низька)	Примітка
		Так	Ні	Інформація відсутня		

кожного етапу, перелік необхідної інформації, методи і прийоми отримання інформації, виконавці, строк виконання, контроль виконання.

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період аудиту _____

**ПРОГРАМА АУДИТУ УСТАНОВЧИХ ДОКУМЕНТІВ І
ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ**

№ п/п	Перелік аудиторських процедур	Перелік необхідної інформації	Методи і прийоми отримання інформації	Виконавці	Строк виконання	Контроль виконання

Склав _____

Перевірив _____

Завдання 5.4. Знайти помилки в кореспонденції рахунків (табл. 5.1).
Таблиця 5.1 Кореспонденція рахунків господарських операцій з обліку статутного капіталу

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Відображено розмір статутного капіталу відповідно до установчих документів	45	40
2	Відображення внесків до пайового капіталу грошовими коштами	30, 31	46
3	Відображено використання нерозподіленого прибутку	441	443
4	Відображено формування резервного капіталу за рахунок прибутку підприємства	43	443
5	Відображено нарахування дивідендів пайовикам товариства	443	672
6	Використано резерв на покриття збитків	43	443
7	Проведена відкрита підписка на акції	46	40

Тема 6. Методика аудиту необоротних активів

Мета: визначити особливості нормативної бази аудиту необоротних активів. Навчитися складати робочі документи аудитора при проведенні аудиту необоротних активів. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні вправи.

Програмна анотація

6.1. Мета й завдання аудиту необоротних активів і капітальних інвестицій.

6.2. Методика аудиту основних засобів.

6.3. Методика аудиту нематеріальних активів.

6.4. Аудит інвестиційної діяльності.

Завдання 6.1. Зазначити об'єкти аудиту (перелік документів), які досліджує аудитор в обов'язковому порядку при проведенні аудиту необоротних активів.

Завдання 6.2. Складіть програму аудиту основних засобів акціонерного товариства. Відповідно до договору аудиторська перевірка має бути проведена в строк з 15 по 30 березня. Програму подайте у вигляді таблиці, в якій послідовно зазначте: етапи аудиторської перевірки, перелік аудиторських процедур з кожного етапу, перелік необхідної інформації, методи і прийоми отримання інформації, виконавці, строк виконання, контроль виконання.

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період перевірки _____

Терміни перевірки _____

ПРОГРАМА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

№ п/п	Перелік аудиторських процедур	Перелік необхідної інформації	Методи і прийоми отримання інформації	Виконавці	Строк виконання	Контроль виконання

вартість трактора 24000 грн., справедлива його вартість 35000 грн. Залишкова вартість вантажного автомобіля 40000 грн., знос – 12000 грн. Чому дорівнює первісна вартість вантажного автомобіля, отриманого підприємством?

А) 24000 грн; Б) 25000 грн; В) 35000 грн; Г) 45000 грн.

Завдання 6.7. Під час аудиту основних засобів у ПАТ «Авангард» було виявлено наступні порушення:

1) під час інвентаризації основних засобів, за даними Інвентаризаційного опису №12 від 20.11.201_ року було виявлено нестачу об'єкта основних засобів (інвентарний номер №1002) на суму 8720,00 грн;

2) Невірно розраховано суму амортизаційних відрахувань основних засобів за грудень 201_ року на суму 100 грн.

На основі наведених даних скласти робочий документ аудитора «Перелік виявлених помилок і порушень під час аудиту необоротних активів ПАТ Авангард»».

Ділянка аудиту _____

Аудиторські процедури _____

Спосіб перевірки _____

Перелік виявлених помилок і порушень під час аудиту необоротних активів

Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
Найменування	№ документа	Дата, період	Сума, грн	

Виконав _____

Перевірив _____

Тема 7. Організація і методика аудиту запасів

Мета: визначити основні особливості нормативної бази аудиту запасів. Навчитися складати робочі документи аудитора при проведенні аудиту виробничих запасів. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні вправи.

Програмна анотація

7.1. Організаційні засади аудиту виробничих запасів.

7.2. Методика аудиту виробничих запасів.

7.3. Організаційні засади аудиту поточних біологічних активів.

7.4. Методика аудиту поточних біологічних активів.

Завдання 7.1. Зазначити об'єкти аудиту (перелік документів), які досліджує аудитор в обов'язковому порядку при проведенні аудиту виробничих запасів.

Завдання 7.2. Скласти програму аудиту запасів.

Програма аудиту запасів

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період, що перевіряється _____

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Період перевірки	Примітки

Склав _____

Перевірив _____

Ознайомився _____

Завдання 7.3. Скласти тест внутрішнього контролю запасів.

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період перевірки _____

Аудитор _____

**ТЕСТ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ
ЗАПАСІВ**

№ з/п	Зміст питання	Варіант відповіді			Оцінка (висока, середня, низька)	Примітка
		Так	Ні	Інформація відсутня		

Виконав _____

Перевірив _____

Завдання 7.4. При перевірці аудитор отримав інформацію про недавно проведено інвентаризацію на складі. Від керівництва він отримав наступні дані:

- 1) матеріальна відповідальність покладена на двох комірників;
- 2) у картках обліку руху товарно-матеріальних цінностей не показується рух товарів, що надійшли напередодні інвентаризації. Отже, ці дані не доступні для осіб, що проводили інвентаризацію;
- 3) звірка результатів інвентаризації з документальним відображенням проведені бухгалтером;
- 4) ушкоджені товарно-матеріальні цінності враховані в документах (в тому числі і в інвентаризаційних відомостях) і не позначені.

Визначити основні моменти, на які повинен звернути свою увагу аудитор.

операцій.

Завдання 7.7. Під час аудиторської перевірки виробничих запасів в ПАТ «Зоря» була проведена інвентаризація на складі паливно-мастильних матеріалів. В результаті інвентаризації виявлено наступні дані:

1) кількість ПММ за результатами інвентаризації становила: дизельне паливо – 5400л; бензин АІ-95 – 3150л; бензин АІ-92 – 2400л; бензин АІ-76 – 6900л.

2) кількість ПММ за даними обліку становила: дизельне паливо – 5500л; бензин АІ-95 – 3100л; бензин АІ-92 – 2500л; бензин АІ-76 – 6800л.

3) середня ціна (без ПДВ), грн.: дизельне паливо – 2,50; бензин АІ-95 – 5,00; бензин АІ-92 – 4,80; бензин АІ-76 – 3,65.

4) у пояснювальній записці завідувач складу причин зазначених відхилень не зазнав.

5) в бухгалтерії підприємства було зараховано як пересортицю по бензину АІ-92 та АІ-76.

Необхідно:

- встановити помилки і порушення в бухгалтерському обліку;
- скласти робочі документи аудитора (зразок 7.1, 7.2);
- розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку підприємства.

Зразок 7.1

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період перевірки _____

Аудитор _____

Порівняльна відомість результатів інвентаризації

Назва цінностей	Ціна, грн	Залишок				Нестача		Лишки	
		за даними обліку		за даними інвентаризації		Кількість, л	Сума, грн	Кількість, л	Сума, грн

Виконав _____

Перевірив _____

Зразок 7.2

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____

Період перевірки _____

Аудитор _____

**Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з
виробничими запасами**

№ п/п	Зміст господарської операції	Рекомендовано аудитором			Примітки
		дебет	кредит	сума, грн	

Виконав _____

Перевірив _____

Тема 8. Організація і методика аудиту собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) і витрат діяльності підприємства

Мета: визначити основні особливості нормативної бази аудиту витрат діяльності. Навчитися складати робочі документи аудитора при проведенні аудиту витрат діяльності. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні вправи.

Програмна анотація

- 8.1. Організаційні засади аудиту витрат.
- 8.2. Методика аудиту витрат.
- 8.3. Аудит собівартості продукції (товарів, робіт, послуг).

Завдання 8.1. Зазначити об'єкти аудиту (перелік документів), які досліджує аудитор в обов'язковому порядку при проведенні аудиту витрат діяльності і собівартості продукції.

Завдання 8.2. Скласти тест внутрішнього контролю витрат діяльності і собівартості продукції.

Аудиторська фірма _____
Підприємство _____
Період перевірки _____
Аудитор _____

ТЕСТ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ І СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

№ з/п	Зміст питання	Варіант відповіді			Оцінка (висока, середня, низька)	Примітка
		Так	Ні	Інформація відсутня		

Завдання 8.4. У працівників підприємства є власні автомобілі, що зазвичай використовувалися також для виконання виробничих завдань, хоча відповідних договорів на це укладено не було. На витрати підприємства відносилась вартість придбання палива і запасних частин. Оцінити правомірність дій та операцій.

Завдання 8.5. У складі основних засобів на підприємстві станом на 01 січня 201_ р. обліковуються засоби соціально-культурного призначення – житлові будинки. За звітний період (друге півріччя цього ж року) нараховано знос на всі основні засоби, який становив 53000 грн. У такому самому розмірі бухгалтерія підприємства відобразила нарахування амортизації: Д-т 92 – К-т 131 – 53000 грн. Оцінити правомірність дій та операцій.

Завдання 8.6. У процесі проведення аудиту витрат на виробництво в ПАТ «Зоря» виявлено наступні операції:

1) від урожаю оприбутковано: повноцінного зерна пшениці озимої – 3449 ц; зерно відходів – 119 ц; з вмістом в них повноцінного зерна, % - 40; соломи -3847 ц.

2) Витрати на вирощування становлять 144,3 тис. грн;

3) Фактичні витрати на збирання, транспортування і скиртування соломи становлять 5,4 тис. грн;

4) Планова собівартість 1ц зерна пшениці озимої становить 40,00 грн;

5) За розрахунками бухгалтерії фактична собівартість 1 ц зерна – 42,07 грн; 1 ц зерно відходів – 16,83 грн; 1 ц соломи – 1,40 грн;

6) З оприбуткованого урожаю реалізовано 1759 ц.

Необхідно:

- перевірити визначення фактичної собівартості і здійснити розрахунок калькуляційних різниць продукції;
- встановити помилки і порушення в бухгалтерському обліку;
- скласти робочий документ аудитора;
- розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку підприємства.

Підприємство _____
 Період перевірки _____
 Аудитор _____

**Відомість вибіркової перевірки
 розрахунку і списання калькуляційних різниць**

Вид продукції	Кількість	Одиниця виміру	Витрати, грн	Собівартість 1ц, грн				Калькуляційна різниця		Кореспонденція рахунків		
				Планова	Фактична			на одиницю продукції	на всю продукцію	дебет	кредит	сума, грн
					за даними аудитора	за даними підприємства	відхилення					

Виконав _____

Перевірив _____

Тема 9. Організація і методика аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості

Мета: визначити особливості нормативної бази аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості. Навчитися складати робочі документи аудитора при проведенні аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні справи.

Програмна анотація

- 9.1. Аудит грошових коштів у касі підприємства.
- 9.2. Аудит грошових коштів на рахунках у банку.
- 9.3. Аудит дебіторської заборгованості.

Завдання 9.1. Зазначити об'єкти аудиту (перелік документів), які досліджує аудитор в обов'язковому порядку при проведенні аудиту грошових коштів

Завдання 9.8. При перевірці правильності списання дебіторської заборгованості у ПАТ «Добробут» аудитор встановив, що в грудні звітного року відповідно до розпорядження головного бухгалтера списано дебіторську заборгованість (дебітор ТОВ «Альянс»), яка має прострочений термін позовної давності, у сумі 5500 грн за рахунок зменшення кредиторської заборгованості.

Запис відображено на субрахунках 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» і 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

- 1) проаналізувати ситуацію;
- 2) визначити джерела одержання аудиторських доказів і необхідну нормативну базу;
- 3) скласти відповідний робочий документ аудитора;
- 4) оцінити ситуацію, зробити висновки для написання звіту з посиланням на нормативні документи.

Списання дебіторської заборгованості зі строком позовної давності, що минув станом на 31.12.201 року

Дебітор	Сума дебіторської заборгованості	Дата виникнення заборгованості	Записи, зроблені в обліку на списання	Підстава для списання	Примітки

Склав _____
Перевірів _____

Тема 10 Організація і методика аудиту зобов'язань

Мета: Визначити особливості нормативної бази аудиту зобов'язань. Навчитися складати робочі документи аудитора при проведенні аудиту зобов'язань. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні вправи.

Програмна анотація

10.1. Організація аудиту кредитних операцій.

10.2. Організація аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками.

Склав _____

Перевірив _____

Завдання 10.4. Провести аудиторську перевірку господарських операцій. На підставі виявлених фактів при аудиті зобов'язань перед бюджетом визначити помилки і порушення в бухгалтерському обліку; скласти робочі документи аудитора; розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку підприємства.

Під час здійснення аудиторської перевірки розрахунків з бюджетом по ПДВ в ПАТ «Зоря» було виявлені наступні факти:

1) На поточний рахунок підприємства за договором купівлі-продажу надійшов аванс покупця за насіння соняшнику на суму 12000 грн (в тому числі ПДВ – 2000 грн).

2) Фактична собівартість насіння складає 6000 грн.

3) Насіння соняшнику в кількості, передбаченій договором, відвантажене, оформлені всі необхідні документи. В бухгалтерському обліку підприємства господарська операція відображена так:

Дт 311 Кт 681 12000 грн

Дт 641 Кт 643 2000 грн

Дт 90 Кт 27 6000 грн

Дт 361 Кт 70 12000 грн

Дт 36 Кт 641 2000 грн

Дт 643 Кт 644 2000 грн

Дт 681 Кт 361 12000 грн

4) У розрахункових документах від постачальника за гербіциди, що надійшли на підприємство за 26 листопада минулого року, сума ПДВ не вказана і напис «без ПДВ» відсутній. Бухгалтер Петрова О.О. самостійно розрахувала суму ПДВ і відобразила її за дебетом рахунку 641 «Розрахунки з бюджетом по ПДВ» на дату оприбуткування матеріалів. Послуги по доставці власним автотранспортом включені до вартості гербіцидів. В бухгалтерському обліку підприємства господарська операція відображена так:

Дт 208 Кт 631 5303 грн

Дт 641 Кт 631 1138 грн

Дт 208 Кт 234 208 грн

Дт 641 Кт 234 41,6 грн

Дт 631 Кт 311 6364 грн.

Аудиторська фірма _____

Підприємство _____
 Період перевірки _____
 Аудитор _____

Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з ПДВ

№ п/п	Зміст господарської операції	Відображено в обліку			Рекомендовано аудитором			Примітки
		дебет	кредит	сума, грн	дебет	кредит	сума, грн	

Виконав _____
 Перевірив _____

Аудиторська фірма _____
 Підприємство _____
 Період перевірки _____
 Аудитор _____

Перелік помилок і порушень, виявлених при аудиті розрахунків з ПДВ

№ п/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушень
	найменування	№ п/п	дата	Сума, грн	

Виконав _____
 Перевірив _____

Завдання 10.5. ТОВ «Мрія» у січні 20_ р. отримано кредит 750 тис. грн під 30% річних. Термін проведення якого минає у листопаді наступного року. Станом на 31 грудня розраховувалося за відсотками і повернуло 500 тис. грн основного боргу. У балансі станом на 31 грудня сума в 750 тис. грн відображена в рядку «Довгострокові кредити банку».

Необхідно:

- 1) встановити чи має місце порушення і у чому воно полягає. Вказати, які наслідки від такого характеру порушень;
- 2) визначити, який нормативний документ порушено;
- 3) визначити джерела одержання аудиторських доказів;
- 4) оцінити ситуацію, зробити висновки для написання звіту з посиланням на нормативні документи.

Тема 11 Організація аудиту податкових розрахунків і платежів

Мета: визначити особливості нормативної бази аудиту податкових розрахунків і платежів. Навчитися складати робочі документи аудитора при проведенні аудиту податкових розрахунків і платежів. Закріпити теоретичні знання, виконавши практичні вправи.

Програмна анотація

- 11.1. Організаційні засади аудиту податкових розрахунків і платежів.
- 11.2. Методика аудиту податкових розрахунків і платежів.
- 11.3. Аудит нарахування та сплати ПДВ.
- 11.4. Аудит податку на доходи фізичних осіб.
- 11.5. Аудит податку на прибуток.

Завдання 11.1. Заплановано проведення аудиту податків і платежів ПАТ «Пролісок» за видами податків (ПДВ, ПДФО, податок на прибуток). Залежно від об'єкта аудиту обираються відповідні джерела інформації. Необхідно вказати, які конкретно джерела інформації використовуватимуться та розкрити зміст (на конкретному прикладі об'єкта контролю) таких джерел інформації:

- нормативні документи;
 - первинні документи;
 - реєстри бухгалтерського обліку;
 - Головна книга;
 - фінансова звітність;
 - матеріали попередніх ревізій, перевірок, аудиту;
 - розпорядчі документи по підприємству, калькуляції, письмові пояснення службових осіб тощо.
-
-
-
-
-
-
-
-

Завдання 12.5. Знайти помилки в кореспонденції рахунків (табл. 11.1).
Таблиця 11.1 Кореспонденція рахунків господарських операцій з обліку доходів і визначення фінансових результатів діяльності

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Відвантажена покупцям продукція	361	27
2	Нарахована виручка при поставці покупцю продукції	361	701
3	Нараховано ПДВ	361	641
4	Списано доходи на фінансові результати	701	791
5	Списана собівартість реалізованої продукції на фінансові результати	901	791
6	Відображено суму доходів від реалізації іноземної валюти	312	711
7	Відображена сума відшкодування нестачі запасів матеріально відповідальними особами	375	712

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудит : навч. посіб. / І. В. Сіменко, Л. О. Сухарева. – 2-е вид., допов. і перероб. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 485 с.
2. Аудит : теорія і практика застосування міжнародних стандартів : навч. посіб. / С. П. Петренко, І. М. Пальцун. – [2-ге видання]. – Львів : «Магнолія 2006», 2013. – 520 с.
3. Аудиторська палата України [Електронний ресурс]. – офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://apu.com.ua>. – Мова укр. – Дата останнього доступу: 19.01.2016. – Назва з екрану.
4. Бондар Ю.В. Робочі документи аудитора. Лід Скедьюли та Програми. Аудиторська вибірка : посібник / Ю.В. Бондар. - Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. - 396 с.
5. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page11>.
6. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / М. Ф. Огійчук, К. О. Утенкова. – К. : Алерта, 2016. – 304 с.
7. Організація і методика аудиту: підручник / Б. Ф. Усач, З. О. Душко, М. М. Колос. – К. : Знання, 2006. – 295 с.
8. Положення про сертифікацію аудиторів [Електронний ресурс] : рішення Аудиторської палати України від 31.05.2007 р. №178/6 / Аудиторська палата України. – Режим доступу : <http://www.uapravo.net/akty/administratsiya-resolution/akt5qjfm1i.htm>.
9. Про аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 14.09.2006 р. № 140 / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg>.
11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
12. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. №237 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.

13. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. №20 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0085-00>.

14. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu15/>.

15. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318 / Міністерство Фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

16. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. №790. — Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ws/RE11736.html.

17. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

18. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. №242 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

19. Про затвердження положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246 / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

20. Про затвердження Стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів як національних стандартів аудиту [Електронний ресурс]: рішення Аудиторської палати України від 18 квітня 2003 р. №122 / Аудиторська палата України. — Режим доступу : <http://www.uazakon.com/document/fpart95/idx95455.htm>.

21. Утенкова К.О. Аудит : навч. посіб. / К. О. Утенкова. — К. : Алерта, Електронний ресурс] : кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV / Верховна Рада України. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Навчально-методичне видання

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

для виконання практичних завдань здобувачами вищої освіти
ступеня «бакалавр»
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»
денної форми навчання

Укладачі: **Дубініна** Марина Вікторівна
Чебан Юлія Юріївна
Сирцева Світлана Володимирівна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. ____
Тираж ____ прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.